

Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Агентии амнияти ядрӣ ва радиатсионӣ

Меъёрҳо ва қоидаҳо

МҚ 01.001-12

**ТАЛАБОТҲО
ОИД БА ТАЪМИНИ МУҲОФИЗАТИ ҚИСМИИ МАНБАЪҲОИ
РАДИАТСИОНӢ, НУҚТАҲОИ НИГАҲДОРӢ ВА
МОДДАҲОИ РАДИОАКТИВӢ**

ДУШАНБЕ – 2012

Меъёрҳо ва қоидаҳо
МҚ 01.001-12

**Талабот оид ба таъмини муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ,
нуқтаҳои нигоҳдорӣ, моддаҳои радиоактивӣ**

Меъёрҳо ва қоидаҳои мазкур оид ба таъмини муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ (дар оянда- *Талаботҳо*) дар асоси моддаҳои 6 ва 21 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бехатарии радиатсионӣ» ва моддаи 13 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи истифодаи энергияи атомӣ» таҳия гардидаанд ва тартиби таъмин намудани муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивиро муайян менамоянд.

Дар таҳияи меъёр ва қоидаҳои мазкур ҳуҷҷатҳои зайл истифода шудаанд:

- а) «Қоидаҳои таъминоти бехатарии радиатсионӣ», Ҷумҳурии Тоҷикистон (№ 2126 аз 02.06.2008);
- б) «Кодекси рафтор оид ба таъмини бехатарӣ ва муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиоактивӣ», АБЭА, соли 2004;
- в) Силсилаи нашриёти АБЭА оид ба бехатарии ядрой, № 11;
- г) Бехатарии манбаъҳои радиоактивӣ, АБЭА- TECDOC-1355;
- д) «Категорияҳои манбаъҳои радиоактивӣ» RS-G 1.9 АБЭА-TECDOC-1191;
- е) Тавсияҳо оид ба бехатарии ҷисмии ядроии ба маводҳои радиоактивӣ тааллуқдошта ва дастгоҳҳои ба онҳо вобаста, № 14, АБЭА, соли 2011;
- ё) Тавсияҳо оид ба бехатарии ҷисмии ядроии ба маводҳои радиоактивӣ ва ядроии берун аз назорати танзими буда, тааллуқдошта, № 15, АБЭА, соли 2011.

1. Муқаррароти умумӣ

1. Меъёр ва қоидаҳои мазкур муқаррар мекунад:
 - а) истилоҳот ва таърифҳо, ки ба муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ тааллуқ доранд;
 - б) мақсади муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
 - в) талабот ба таъмин намудани муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
 - г) талабот ба таъмин намудани муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ ва маводҳои радиоактивӣ дар мавриди ҳамлу нақл дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
 - д) талабот ба ҳифзи иттилоот оид ба манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ ва пешниҳод намудани иттилоот оид ба воқеаҳои бо манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ вобаста.
2. Мақсади муҳофизати ҷисмии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводҳои радиоактивидошта чунин аст:
 - а) пешгирӣ намудани диверсия ва дигар ниётҳои бадхоҳонаи бо маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводҳои радиоактивидошта вобаста, ё дуздӣ ва истифодабарӣҳои дигари беиҷозатии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводҳои радиоактивидошта:
 - пешгирӣ намудани дастрасии беиҷозат ба минтақаи назоратшаванда;
 - саривақт маълум ва пешгирӣ намудани фаъолияти беиҷозат;
 - пешгирӣ намудани воридшавии вайронкунандагон ба минтақаи назоратшаванда.
3. Меъёрҳо ва қоидаҳои мазкур ба таъмин намудани муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ дар ҳамаи марҳилаҳои банақшагирӣ, сохтмон, истифодабарӣ ва азистифодабарорӣ, инчунин дар мавриди муомилот бо моддаҳои радиоактивӣ татбиқ мегарданд.
4. Меъёр ва қоидаҳои мазкур ба таъмин намудани муҳофизати ҷисмии:
 - а) маҷмӯи дастгоҳҳо, асбобҳо, таҷҳизот ва маснуоти ба дастгоҳҳои ядрӣ мансубнабуда, ки дар онҳо афканишоти ионофар бавучуд оварда мешаванд;
 - б) маҳфузгоҳҳои партовҳои саноати урании радионуклидҳо ва маводҳои ядрӣ дошта, ки истифодабарии минбаъдаашон пешбинӣ нашудааст,
 - в) худуди бо радионуклидҳо олудашуда;
 - г) доруҳои радиофармасевтӣ ва маҷмӯи реагентҳо барои тадқиқоти иммунологӣ;
 - д) маҳсулот ва молҳои радионуклиддошта, ки ба онҳо ҳулосаи санитарияу эпидемиологии ҳадамоти давлатии назоратии санитарияу эпидемиологӣ дар хусуси аз қиматҳои дар банди 1.4-и Меъёрҳои бехатарии радиатсионӣ (МБР-2006) овардашуда зиёд нашуда дозаҳои ба вучудоварандаи онҳо мавҷуд аст;
 - е) маводҳои ядрӣ, дастгоҳҳои ядрӣ дар мавриди ҳамлу нақл;
 - ё) маводҳои ядрӣ, дастгоҳҳои ядрӣ, манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ, ки дар ихтиёри Вазорати муҳофизати муқаддаси ҶТ мебошанд;
 - ж) манбаъҳои радиатсионӣ ва моддаҳои радиоактивӣ дар мавридҳои, ки агар ҳангоми истифодабарии онҳо:
 - дар ҷои қорӣ фаъолнокии ҳоси радионуклид аз фаъолнокии ҳоси аҳамиятдори хурдтарин кам аст, ё фаъолнокии радионуклид дар манбаъҳои радиатсионии кушод аз фаъолнокии ҳоси аҳамиятдори

хурдтарини дар чадвали замимаи П-4-и МБР-2006 овардашуда камтар аст ё суммаи нисбатҳои фаъолнокии радионуклидҳои алоҳида бар қиматҳои фаъолнокии хоси аҳамиятноки хурдтарини дар ҳамон чадвал овардашудаи онҳо аз 1 кам мебошад;

- дар ташкилоти истифодабаранда, дар корхона фаъолнокии умумии радионуклид дар манбаҳои радиатсионӣ кушод аз қимати 10 каратаи фаъолнокии аҳамиятноки хурдтарин ё аз суммаи нисбатҳои фаъолнокии радионуклидҳои алоҳида бар қиматҳои фаъолнокии аҳамиятноки хурдтарини дар замимаи 3-4 МБР-2006 овардашуда зиёдтар нест;

даҳолат намекунанд.

5. Ташкилоти истифодабаранда ва ташкилоту корхонаҳо, ки дар ихтиёрашон нуқтаҳои нигоҳдорӣ, манбаҳои радиатсионӣ ва моддаҳои радиоактивӣ қарор доранд, инчунин борфирист ва ё боргир бояд муҳофизати ҷисмии манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ, ки сатҳашон аз талаботҳои мазкур кам нест, таъмин намоянд.

2. Мафҳумҳои асосӣ

6. Мафҳумҳои асосие, ки дар меъёрҳо ва қоидаҳои мазкур истифода шудаанд:

- **муҳофизати ҷисмӣ** - маҷмӯаи чорабиниҳои маъмурӣ, техникӣ, ҳифзиҳуқуқӣ, ки муҳофизати ҷисмии манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивиро аз дастрасии тасодуфӣ ё ғайриқонунӣ, диверсия, гумшавӣ, дуздӣ, ғайриқонунӣ истифода бурдан ё ба қасе доданро таъмин менамоянд.
- **диверсия** – ҳама гуна фаъолияти ғаразнок нисбати нуқтаҳои нигоҳдорӣ, манбаҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва ё воситаҳои нақлиётӣ манбаҳои радиатсионӣ ва моддаҳои радиоактивиро ҳамлу нақлунанда, ки қобилияти бевосита ё бавосита ба ҳолатҳои садамавӣ овардан дорад ва дар натиҷаи таъсири радиатсия ба саломатӣ ё ҳаёти инсон хатар эҷод мекунад ё ба ифлосшавии радиатсионии муҳити атроф оварда мерасонад;
- **марзҳои бо радионуклидҳо ифлосшуда** – марзҳо (замин ва обанборҳо дар минтақаҳои саноатӣ, санитарӣ-муҳофизатӣ ва минтақаҳои назоратӣ)-и объектҳои истифодабарии энергияи атомӣ, ки дар он моддаҳои радиоактивӣ ба миқдори аз қимати минималии дар меъёр ва қоидаҳои муқарраршудаи соҳаи истифодабарии энергияи атомӣ зиёд буда, қобилияти ба шуоъхӯрӣ овардан доранд;
- **нуқтаи назоратию руҳсатӣ** – ҷои махсус ҷиҳозонидашуда, ки аз тариқи он тибқи қоидаҳои гузарониш, речаи даромадану баромад амалӣ карда мешавад;
- **вайронкор** – шахсе ки амалҳои ғайриқонунӣ содир кардааст ё кӯшиши содир кардани онҳоро дорад, инчунин шахсе, ки ба ӯ дар ин амал мусоидат мекунад;
- **амали беҷозат** – содир кардан ё кӯшиши содир кардани диверсия, ғорати маводҳои ядрӯӣ, манбаҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ, партовҳои радиоактивӣ, *дастрасии беҷозат*, гузаронидани ҷизҳои манъшуда, аз қор баровардани воситаҳои системаи муҳофизати ҷисмӣ;
- **дастрасии беҷозат** – ба минтақаҳо, биноҳо, иншоотҳо, ҳуҷраҳои посбонишаванда ва ё ба қисми борборкунии воситаҳои нақлиётӣ, ки манбаҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва партовҳои радиоактивиро ҳамлу нақл мекунанд, ворид шудани шахсоне, ки ҳуқуқи ба ин ҷойҳо ворид шуданро надоранд;
- **номгӯи хатарҳо** – ҳуҷчате, ки дар он номгӯи имкониятҳои гузаронидани диверсия нисбати манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва

- моддаҳои радиоактивӣ, инчунин дуздии манбаъҳои радиатсионӣ ва (ё) моддаҳои радиоактивӣ, партовҳои радиоактивӣ зикр карда шудааст;
- **қоидаи ду (се) шахс** – принципи кори гурӯҳӣ (аз ҷумла хангоми кушодан ва ба посбонӣ супоридани бино) дар асоси талаботи дар як ҷои корӣ ё дар як бино ҳузур доштани на камтар аз ду (се) шахс бо мақсади паст кардани имконияти амалҳои беиҷозат;
 - **нуқтаҳои нигоҳдорӣ (нуқтаҳои нигоҳдории моддаҳои радиоактивӣ, маҳфузгоҳи партовҳои радиоактивӣ)** – объектҳои статсионарӣ ва иншоотҳои ба таҷҳизоти ядрӣ ва манбаъҳои радиатсионӣ тааллуқ надошта, ки барои нигоҳ доштани моддаҳои радиоактивӣ, нигоҳ доштан ё гӯронидани партовҳои радиоактивӣ таъйин гардидаанд;
 - **манбаъҳои радиатсионӣ** – дастгоҳҳо, асбобҳо, таҷҳизот ва маснуоти ба маҷмӯи таҷҳизоти ядрӣ тааллуқ надошта, ки дар онҳо моддаҳои радиоактивӣ нигоҳ дошта мешаванд;
 - **моддаҳои радиоактивӣ** – моддаҳои ба маводҳои ядрӣ тааллуқнадошта, ки афканишоти ионофар хориҷ мекунанд;
 - **партовҳои радиоактивӣ** - маводҳои ядрӣ ва моддаҳои радиоактивӣ, ки истифодабарии минбаъдаи онҳо пешбинӣ карда намешаванд;
 - **худмуҳофизаткунӣ** – маҷмӯи чорабиниҳои ташкилӣ-техникие, ки дар вақти корӣ аз ҷониби кормандони ташкилоти истифодабаранда, ташкилот, корхона бо мақсади истисноӣ беиҷозат роҳ ёфтани шахсони бегона ба ҳучраҳо, биноҳо ва ҳудудҳои муҳофизатшавандаи таъминоти кор бо манбаъҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва таъмин намудани амнияти манбаъҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ анҷом дода мешаванд. Дар вақтҳои ғайрикорӣ чунин ҳучраҳо, биноҳо ва ҳудудҳо бо ёрии воситаҳои техникии системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ муҳофизат карда мешаванд;
 - **системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ** – маҷмӯи чорабиниҳои ташкилӣ, воситаҳои муҳандисӣ–техникӣ ва амалиёти қисми дидбонӣ, ки барои таъмин намудани муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ пешбинӣ шудаанд;
 - **ҳадамоти бехатарӣ** – воҳиди сохтории объектҳои хатарноки ядрӣ ва радиатсионӣ, ки барои ташкил ва назорат аз болои иҷрои чорабиниҳои оиди таъмин намудани муҳофизати ҷисмӣ, инчунин барои иҷро намудани як қатор амалҳои махсуси дигар пешбинӣ шудааст;
 - **хатар** – тамоюлҳои имкониятпазири иҷро намудани диверсия ё ки дуздида шудани маводҳои ядрӣ, манбаъҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва партовҳои радиоактивӣ;
 - **таҷҳизоти индикатсияи муҳофизат** – воситаҳои техникии системаи назорати манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ (мӯҳрҳо, тамғаҳо), ки барои дар нуқтаҳои нигоҳдорӣ ошкор намудани дастрасии беиҷозатӣ ба манбаъҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва партовҳои радиоактивӣ пешбинӣ шудааст.

3. Ёхдадории мақомотҳои ҳокимияти давлатӣ ва иҷозатдорандагон дар соҳаи таъмини муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ, моддаҳои радиоактивӣ

7. Ба ёхдадориҳои мақомотҳои ҳокимияти давлатӣ дар соҳаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ, моддаҳои радиоактивӣ дохил мешаванд:

- а) ташкил ва ҳамоҳангсозии фаъолияти ба таъмини муҳофизати ҳисмӣ равоншуда;
 - б) иҷрокунии корҳои таҳқиқотӣ, сармоягузорӣ ва сиёсати сохторӣ дар соҳаи муҳофизати ҳисмӣ;
 - в) таҳия намудани ҳуҷҷатҳои юридикӣ ба масъалаҳои муҳофизати ҳисмӣ далхдошта ва мувофиқгардонии онҳо бо мақоми танзимгар ва қабул намудани онҳо тибқи тартиби муайян намудани қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон;
 - г) назорати ҳолати муҳофизатнокӣ ва иҷрошавии чораҳои беҳатарӣ;
 - д) таъмини иҷрошавии ӯҳдадорихои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои муҳофизатнокӣ;
 - е) ташкил ва идораи системаи эътинонамой ба ҳодисаҳои нохуши муҳофизати ҳисмӣ, ки бояд ӯҳдадорӣ ҳамаи мақомот/шӯъбаҳои ба раванди эътинонамоӣ ба ҳодисаҳои нохуши ба муҳофизати ҳисмӣ дахлдошта ҷалбшударо дарбар гиранд;
 - ё) таҳияи барномаи эътинонамой ба ҳодисаҳои нохуш ва тасдиқнамоии он тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон;
 - ж) муайяннамоии хатари имконпазир, хабардиҳӣ ба мақомот ва ҳадамотҳои эътинонамой;
 - з) тафтиши эътимоднокии шахсони ба муҳофизатнокии мавод ва таҷҳизотҳои радиоактив масъул;
 - и) дар доираи ҳуқуқи худ бурдани тафтишоти фаврӣ бо мақсади ошкор, пешгирӣ ва маълум намудани ҷиноятҳое, ки ба маводҳои радиоактив ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта вобаста ҳастанд;
 - й) ҳамоҳангсозии фаъолият оид ба ҳамлу нақли маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта;
 - к) таъмин намудани муҳофизати ҳисмӣ маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидоштаи ҳамлу нақлшаванда;
 - л) иҷронамоии амалҳои гумрукӣ дар замони содирот ва воридоти маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта;
 - м) таъминнамоии муҳофизатнокии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта дар мавриди содирот ва воридот;
 - н) таъминнамоии пешгиришавии гузариши ғайриқонунии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта аз марзҳои гумрукию Ҷумҳурии Тоҷикистон;
 - о) таъминнамоии муҳофизатнокии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта дар мавриди мусодира шудани онҳо;
 - п) дар доираи ҳуқуқи худ бурдани назорати давлатии муҳофизатнокии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта;
 - р) баҳодиҳӣ ба барномаи муҳофизатнокӣ дар вақти иҷозатномадиҳӣ ба маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта;
 - с) гузаронидани тафтиши муҳофизатнокии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта.
8. Ба ӯҳдадорихои иҷозатномадор дохил мешаванд:
- а) муҳофизатнокии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидоштаро таъмин менамояд;
 - б) муайянкунии дизайнро вобаста ба он таҳдид, ки аз натиҷаҳои баҳодиҳии хатари пешгӯӣ намудаи мақомоти салоҳиятдор оид ба масъалаҳои хатари имконпазир бармеояд, таъмин менамояд. Агар зарурият пайдо шавад, экспертнро аз ташкилотҳои экспертӣ ё экспертони мустақилро ҷалб менамояд;
 - в) таълим ва такмили ихтисоси ҳайъати командони ба раванди муҳофизаткунии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта ҷалбшударо таъмин менамояд;

- г) системаи муҳофизатнокии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидоштаро тибқи дастовардҳои муосири технологӣ, даврӣ таҳлил менамояд ва аз нав мекунад;
- д) дизайн, сохтмон ва иҷроиши воситаҳои муҳандисии муҳофизатнокии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидоштаро таъмин менамояд;
- е) чораҳои оид ба таъмин намудани муҳофизатнокии маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта таҳия ва амалӣ мегардонад;
- ё) иҷрошавии талаботро оид ба муҳофизатнокӣ, ки *Талаботи* мазкур муқаррар кардааст, таъмин менамояд.

4. Талабот нисбат ба таъмини муҳофизати ҷисмии манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ

9. Талабот ба чорабиниҳои ташкилии системаи муҳофизати ҷисмии анбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ.

Чорабиниҳои ташкилии системаи муҳофизати ҷисмии манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд маҷмӯи чораҳои ташкилӣ ва ҳуҷҷатҳои оид ба масъалаҳои ташкил ва таъмин намудани муҳофизати ҷисмии манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ дарбар гирад.

- а) маҷмӯи чораҳои ташкилӣ бояд пешбинӣ намояд:
 - таъсиси хадамоти бехатарӣ ва таъмин намудани фаъолияти он;
 - ташкил намудани муҳофизати манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
 - ташкил намудани худмуҳофизаткунии манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
 - чорабиниҳои эҳтиётӣ дар мавриди аз қор мондани ягон қисми таркибии васоити техникаи системаи муҳофизати ҷисмии манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
 - таҳия ва тасдиқ намудани ҳуҷҷатҳои оид ба масъалаҳои ташкил ва таъмин намудани муҳофизати ҷисмии манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
 - назорати риояшавии талабот ба системаи муҳофизати ҷисмии манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
 - маҳдуд намудани шумораи шахсоне, ки барои гузаронидани қор бо манбаҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва партовҳои радиоактивӣ иҷозат доранд;
 - иҷрошавии қоидаи ду (се) шахс;
 - таъминшавии фаъолияти системаи иҷозатии рухсати қормондон, шахсони дар сафари хизматибуда, меҳмонон ва воситаҳои нақлиёт ба ҳудуди ташкилоти истифодабаранда, ташкилот, қорхона, ба ҳуҷраҳои муҳофизатшаванда, бино, инчунин таъмин намудани фаъолияти системаи иҷозатии рухсат ба қорҳо, ҳуҷҷатҳо ва маълумотҳо.
- б) ҳуҷҷатҳои оид ба масъалаи ташкил ва таъмин намудани муҳофизати ҷисмии манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд пешбинӣ кунад:
 - номгӯи хатарҳо;
 - ҳуҷҷате, ки категорияи манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивиро муайян мекунад;
 - дастур дар бораи хадамоти бехатарӣ;
 - нақшаи муҳофизат ва мудофияи манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;

- хуччатҳои ташкилию фармоишӣ оид ба таъмин намудани шахсони мансабдори хадамоти бехатарӣ ва масъули системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
 - низомнома дар бораи системаи иҷозатии рухсати кормандон, шахсони хизмати сафаридошта, меҳмонон ва воситаҳои нақлиёт ба хучра, бино ва ҳудудҳои муҳофизатшаванда, ки онҳо қор бо манбаъҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва партовҳои радиоактивӣ гузаронида мешавад, инчунин низомнома дар бораи системаи иҷозатии рухсат ба қорҳо, хуччатҳо, маълумот;
 - рӯйхати шахсоне, ки барои гузаронидани қор бо манбаъҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва партовҳои радиоактивӣ иҷозат доранд;
 - нақшаи ҳамкориҳои маъмурияти ташкилоти истифодабаранда, ташкилот, қорхона, хадамоти бехатарӣ, қисми дидбонӣ ва кормандон дар ҳолатҳои муқаррарӣ ва фавқуллода;
 - дастур дар бораи худмуҳофизаткунии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
 - нақшаи тафтиши ҳолати техникӣ ва қоршоямии воситаҳои муҳандисӣ – техникий системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
 - хуччате, ки тартиби истифодабарии таҷҳизоти индикатсияи даҳлатро муайян мекунад;
 - дастурҳои вазифавии кормандоне, ки хадамоти бехатариро роҳбарӣ мекунанд ва шахси масъули системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
 - хуччатҳо оид ба сертификатсияи воситаҳои техникий системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
10. Талабот ба воситаҳои муҳандисӣ – техникий системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ.
- а) ба воситаҳои муҳандисӣ – техникий системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд хуччатҳои нақшавӣ, конструкторӣ ва технологӣ таҳия карда шаванд.
- б) талабот ба воситаҳои техникий системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ.
- Воситаҳои техникий системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд дар бар гиранд:
- воситаҳои техникий огоҳкунии муҳофизатӣ, ки ошқор намудани вайронкунамандаро дар қароргоҳи ҳудуди ташкилоти истифодабаранда, ташкилот, қорхона, хучраҳо, биноҳои муҳофизаткунанда бевосита таъмин менамоянд;
 - воситаҳои мушоҳидакунӣ;
 - пушти идоракунии воситаҳои техникий системаҳои муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
 - воситаҳои ошқоркунандаи гузаронидани (қашондани) моддаҳои радиоактивӣ дар нуқтаи гузаргоҳи назоратӣ (НГН) барои гузаштани одамон ва дар НГН барои нақлиёт;
 - воситаҳои алоқа;
 - таҷҳизоти индикатсияи даҳлат;
 - системаи таъминот (бо манбаи барқ, бо равшанидиҳақҳои электрикӣ ва ғайра).
- Воситаҳои техникий системаҳои муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд манбаҳои эҳтиётии (захиравии) электрикӣ дошта бошанд, ки дар сурати қатъи гаштани манбаи электрии асосӣ қоршоямии воситаҳои техникий системаҳои муҳофизати

чисмӣ манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивиро бо роҳи автоматӣ васл кардани манбаъҳои эҳтиётии электрикӣ таъмин кунад.

Воситаҳои техникӣ системаи муҳофизати чисмӣ манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд бардавомии кори онро таъмин кунад ва ҳангоми аз кор баромадани ягон воситаи техникӣ системаи муҳофизати чисмӣ манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ қомилан ғайрифаъолиятӣ онро вайрон накунад ва боиси қатъ гардидани дигар воситаҳои техникӣ системаҳои муҳофизати чисмӣ манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ нагардад.

в) талабот нисбат ба воситаҳои муҳандисии системаи муҳофизати чисмӣ манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ.

Воситаҳои муҳандисии системаи муҳофизати чисмӣ манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд дарбар гиранд:

- конструксияи сохтмонӣ (бино) ва конструксияи махсус коркардшуда;
- НГН барои гузаштани одамон ва НГН нақлиётӣ;
- таҷҳизоти зидди баҳамбархӯрӣ дар НГН нақлиётӣ;
- воситаи ҳимоятии тирнагузаронанда барои посбонони НГН.

Воситаҳои муҳандисии системаи муҳофизати чисмӣ манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд дар роҳи ҳаракати имконпазири вайронкор ҷойгир карда шуда бошанд.

Ҳамаи баромадгоҳҳои садамавӣ дар хона ва биноҳои муҳофизатшаванда, ки дар онҳо манбаъҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва партовҳои радиоактивӣ ҷойгиранд, бояд маҳкам бошанд, бо воситаҳои таҷҳизоти техникӣ ошкоркунӣ ҷиҳозонида шуда бошанд ва дар мавриди садама баромади бемамонияти одамонро таъмин намоянд.

11. Талабот ба амалиёти қисми муҳофизаткунанда.

а) амалиёти қисми муҳофизаткунанда * бояд равона бошад ба:

- амалисозии муҳофизати манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ аз амалиётҳои ғайрирухсатӣ;
- амалисозии речаи рухсатии дастрасӣ ба манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
- амалисозии назорати дастрасӣ ба манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
- бо воситаҳои техникӣ идора намудани системаи муҳофизати чисмӣ манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;
- саривақт ошкор намудани амалиётҳои ғайрирухсатӣ ва эътинонамоӣ ба онҳо;
- пешгирӣ намудани амалиёти ғайрирухсатӣ;
- дастгир намудани шахсоне, ки ба омода намудан ё иҷрокунии амалиёти ғайрирухсатӣ ширкат варзидаанд.

5. Тартиби муайян намудани таркиби талабот ба системаи муҳофизати чисмӣ манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаи ниғаҳдорӣ, маводҳои радиоактивӣ

12. Манбаъҳои афканишоти ионофар нисбати таъсири худ ба 3 савия: «А», «В» ва «С» ҷудо мешаванд, ки «А» савияи олии муҳофизати чисмӣ мебошад.

13. Ҳадафи савияи муҳофизатнокии:

* Муҳофизат ва мудофияи манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивиро метавонанд зерсохторҳои ғайриидоравии посбонӣ дар назди мақомотҳои корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси шартномаҳои тибқи қонунгузори ҚТ басташуда, инчунин зерсохторҳои идоравӣ ё посбонҳои шахсӣ иҷро намоянд.

- а) «А» -пешгирӣ намудани ҷойивазкунии беичозати манбаҳои афканишоти ионофар мебошад;
 - б) «В» - ба минимум овардани имконияти ҷойивазкунии беичозати манбаҳои афканишоти ионофар мебошад;
 - в) «С»-паст намудани имконияти ҷойивазкунии беичозати манбаҳои афканишоти ионофар мебошад.
14. Дар ҳар сатҳи бехатарӣ бояд амалҳои зерин иҷро карда шаванд:
- а) ошкорнамоӣ
 - б) пешгирӣ намоӣ
 - в) эътинонамоӣ.
15. Ташкилот ва муассисаҳои истифодабаранда бояд хатарнокии радиатсионии потенциали ва категорияи манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивиро аз рӯи хатари радиатсионии потенциалии онҳо тибқи замимаи 1 муайян намоянд.
16. Хатарнокии радиатсионии потенциалии манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд бо назардошти амалишавии хатари ба садамаи радиатсионӣ оваранда муайян карда шаванд.
17. Барои манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд муносибати алоҳида ба таркиби талаботҳо дар системаи муҳофизати ҷисмӣ категорияҳои гуногуни манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ пешбинӣ карда шаванд.
18. Барои категорияҳои аз рӯи хатарнокии потенциалии радиатсионӣ муқарраркардашудаи манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ ташкилот ва муассисаҳои истифодабаранда бояд таркиби талаботҳоро ба системаи муҳофизати ҷисмӣ манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ тибқи замимаи 2 муайян намоянд.

6. Талабот ба муҳофизатнокии таҷҳизоти маводи радиоактивидошта ҳангоми ҳамлу нақл

19. Барои ҳамлу нақли маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта фақат ҳамон нақлиёт истифода мешаванд, ки:
- а) махсус ба ҳамлаи бадандешон тобовар сохта шудааст;
 - б) барои ҳаракати бефосила бо лавозимот таҷҳизонида шудааст;
 - в) фақат барои ҳамлу нақли маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта сохта шудааст.
20. Хатсайри ҳамлу нақли маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта, бо қадри имкон, бояд чунон интиҳоб карда шавад, ки шумораи мавзеҳои аҳолинишин маҳдуд карда шуда бошад, ҳолатҳое, ки ба роҳи дурусти ҳаракат ҳалал мерасонанд, истисно карда шуда бошанд ва ҳарчи қадар бисъёртар дар вақти ҳаракат дар роҳ муҳофизон бошанд.
21. Фосилаи ҳаракат барои ҳамлу нақли маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта аз як ҷой ба ҷойи дигар бояд ҳар қадар хурд бошад, дар барномаи ҳамлу нақл ҳеҷ гуна таваккуф бояд пешбинӣ нашуда бошад ва ивази нақлиёт бо дигараш бояд бошуурона асоснок ва бо қадри имкон маҳдуд карда шуда бошад.
22. Ҳамлу нақли маводҳои радиоактивии категорияҳои «А» ва «В»-и хатар ва таҷҳизотҳои маводи радиоактивидоштаи категорияҳои «А» ва «В», новобаста ба намуди нақлиёт, бояд бо шумораи кифояи муҳофизгарон анҷом дода шаванд.
23. Ҳангоми ҳамлу нақли маводҳои радиоактивии категорияи «С»-и хатар ва таҷҳизотҳои маводи радиоактивидоштаи категорияи «С» мавҷуд будани муҳофизгарон мақбул аст, вале шарт нест.

24. Экрaнҳо барои ҳамлу нақли маводҳои радиоактиви категорияҳои «А» ва «В»-и хатар ва таҷҳизотҳои ҳамин гуна маводдошта бояд бо ду қулфи бо калидҳои гуногун кушодашавада пушида шуда бошанд; ҳар як калид бояд дар шахсони гуногун нигоҳ дошта шаванд («қоида ду калид»).
25. Иттилоот оид ба хатсайри ҳамлу нақли маводҳои радиоактиви категорияҳои хатари «А» ва «В» ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта бояд фақат ба борфирист, масъулони нақлиёт, муҳофизгарони ҳамроҳикунанда ва гирандагони борпечҳои нақлиётӣ дастрас бошад.
26. Ҳангоми ҳамлу нақли маводҳои радиоактиви категорияҳои хатари «А» ва «В» ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта борфирист- масъулони нақлиёт-боргир-муҳофиз бояд робитаи доимии телефонӣ дошта бошанд.
27. Қадвал ва хатсайри ҳамлу нақли маводҳои радиоактивӣ ва таҷҳизоти маводи радиоактивидошта бояд бо гирандаи борпеч мувофиқа кунонида шуда бошад.
28. Гирандаи борпеч баробари гирифтани он бояд бутунии борпечи ба ӯ фиристодаро тасдиқ намояд ва баъди тасдиқ, ғавран борфиристро аз ин хусус огоҳ намояд.

7. Огоҳнамоӣ оид ба амалиёти беиҷозат нисбати манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаи нигоҳдорӣ, маводҳои радиоактивӣ

29. Ҳангоми амалиёти беиҷозат нисбати манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ, инчунин дарёфт намудани манбаъҳои радиатсионии гумшуда ва (ё) моддаҳои радиоактивӣ, партовҳои радиоактивӣ ташкилот ва муассисаи истифодабаранда (новобаста аз намуди моликият) бояд:
 - а) дар муддати 1 соат аз вақти ошкор шудани чунин амалиётҳо ба мақомоти ҳокимияти иҷроияи дахлдор аз рӯи тобеият, мақомоти назорати санитария-эпидемиологии Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва муҳофизати граждании назди президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақоми танзимгари давлатӣ дар соҳаи бехатарии радиатсионӣ, мақомоти маҳаллӣ огоҳнома равона намояд;
 - б) ахбороти иловагӣ ва далелҳои наvero, ки баъди додани огоҳнома ошкор мешаванд, ба мақомоти ҳокимияти иҷроияи дар боло зикргашта хабар диҳад;
 - в) ба мақомотҳои ҳокимияти иҷроияи дар боло зикргашта оид ба амалиёти ғайрирухсатӣ нисбати манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактиви категорияи 1 аз рӯи хатари имконпазири радиатсионӣ на дертар аз 10 рӯз аз вақти ошкор кардани ин амалиёт ҳисобот пешниҳод намояд.

Замимаи 1
ба меъёрҳо ва қоидаҳои МК 01.001-12
«Талабот оид ба таъмини муҳофизати
ҷисми манбаҳои радиатсионӣ,
нуқтаҳои нигоҳдорӣ, моддаҳои
радиоактивӣ»

Классификасияи манбаҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои
нигоҳдорӣ, моддаҳои радиоактивӣ аз рӯи хатарнокии
потенсиалии радиатсионӣ

Баҳодихӣ ба категорияи манбаҳои радиатсионӣ ба нисбати A/D асос карда мешавад, ки дар ин ҷо A фаъолнокии радиоизотопи додасуда, D -омили «хатарнокӣ», ки барои ҳар як радиоизотоп қимати чадвалӣ дорад. Қимати коэффисиенти « D » барои радиоизотопҳои гуногун дар замимаи №2 «Категорияҳои хатарнокии манбаҳои афканишоти ионофар ва қоидаҳои гузоштани онҳо» (фармоиши директори ААЯР АИ ҚТ аз 26 августи с. 2010)

Критерияҳои (меъёрҳои) радионуклидҳо D

A/D	Категорияи манбаъ	Сатҳи муҳофизатнокии манбаъ
$A/D > 1000$	1	«А»
$10 < A/D \leq 1000$	2	«В»
$1 < A/D \leq 10$	3	«С»
$0.01 < A/D \leq 1$	4	-
$A/D \leq 0.01$ ва $A >$ сатҳи озодкунӣ*	5	

* Сатҳҳои озодкунӣ дар меъёрҳо оид ба бехатарии радиатсионӣ нишон дода шудаанд

Замимаи 2
ба меъёрҳо ва қоидаҳо МК 01.001-12
«Талабот оид ба таъмини муҳофизати
чисмии манбаъҳои радиатсионӣ,
нуқтаҳои нигоҳдорӣ, моддаҳои
радиоактивӣ»

Таркиби талаботҳо ба системаи муҳофизати манбаъҳои радиатсионӣ,
нуқтаҳои нигоҳдорӣ, моддаҳои радиоактивии савияҳои гуногун

№ т/р	Талабот ба системаи муҳофизати чисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ	савияи муҳофизатнокии манбаъ		
		А	В	С
1	Талабот оид ба чорабиниҳои ташкилӣ			
1.1	Мавҷудияти маҷмӯи чораҳои ташкилии системаи муҳофизати чисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ, ки пешбинӣ мекунад:			
1.1.1	таъсиси ҳадамоти бехатарӣ ва таъмин намудани фаъолияти он;	+	+	-
1.1.2	ташкил намудани муҳофизати манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;	+	+	+
1.1.3	ташкил намудани худмуҳофизатии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;	+	+	+
1.1.4	чорабиниҳои ҷубронӣ дар мавриди азқорбароии ягон қисми таркибии воситаҳои техникийи системаи муҳофизати чисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;	+	+	+
1.1.5	омода ва тасдиқ намудани ҳуҷҷатҳо оид ба масъалаҳои ташкил ва таъмин намудани муҳофизати чисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;	+	+	+
1.1.6	назорати риоя шудани талабот ба системаи муҳофизати чисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;	+	+	+
1.1.7	маҳдуд намудани шумораи шахсон, ки барои гузаронидани кор бо манбаъҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва партовҳои радиоактивӣ иҷозат доранд;	+	+	+

№ т/р	Талабот ба системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ	савияи муҳофизатнокии манбаъ		
		А	В	С
1.1.8	Иҷроиши қоидаи ду (се) шахс: -хангоми кор бо манбаъҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва партовҳои радиоактивӣ -дар НҶН барои нақлиёт -дар НҶН барои гузаштани одамон	+	-	-
		+	+	-
		+	-	-
1.1.9	таъмин намудани фаъолияти системаи рухсатии дастрасии кормандон, шахсони сафари хизматидошта, меҳмонон ва воситаҳои нақлиёт ба хучраҳо ва биноҳои муҳофизатшаванда ва ба худудҳое, ки дар он ҷо корҳо бо манбаъҳои радиатсионӣ, моддаҳои радиоактивӣ ва партовҳои радиоактивӣ гузаронида мешаванд.	+	+	+
1.2	Мавҷудияти хуччатҳо оид ба масъалаҳои ташкил ва таъмин намудани муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ:			
1.2.1	номгӯи хатарҳо;	+	+	+
1.2.2	хуччате, ки категорияи манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивиро муайян мекунад;	+	+	+
1.2.3	низомнома оид ба хадамоти бехатарӣ;	+	+	-
1.2.4	нақшаи муҳофизат ва мудофияи манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;	+	+	+
1.2.5	хуччатҳои ташкилию фармоишӣ оид ба таъин намудани: -шахсони мансабдори хадамоти бехатарӣ; -шахси масъули системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;	+	+	-
		+	+	+
1.2.6	дастур дар бораи системаи рухсатии дастрасии кормандон, шахсони сафари хизматидошта, меҳмонон ва воситаҳои нақлиёт ба хучраи муҳофизатшаванда, бино ва дар худудҳое, ки дар он ҷо корҳо бо манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ гузаронида мешаванд;	+	+	+
1.2.7	номгӯи шахсоне, ки барои гузаронидани кор бо манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои ниғаҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ иҷозат доранд;	+	+	+
1.2.8	нақшаи ҳамкориҳои маъмурияти ташкилоти истифодабаранда, ташкилот, корхона, хадамоти бехатарӣ, қисми дидбонӣ ва кормандон дар ҳолатҳои муқаррарӣ ва фавқуллода;	+	+	+

№ т/р	Талабот ба системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ	савияи муҳофизатнокии манбаъ		
		А	В	С
1.2.9	низомнома оид ба худмуҳофизатии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;	+	+	+
1.2.10	нақшаи санҷиши ҳолати техникӣ ва коршоямии воситаҳои муҳандисӣ – техникий системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;	+	+	+
1.2.11	ҳуҷҷате, ки тартиби истифодаи таҷҳизоти индикатсияи даҳлатро муайян мекунад;	+	+	+
1.2.12	дастурҳои вазифавӣ: кормандоне, ки хадамоти бехатариро роҳбарӣ мекунанд; шахси масъуле, ки барои системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ ҷавобгар аст.	+	+	-
1.2.13	ҳуҷҷатҳо оид ба сертификатсияи воситаҳои техникий системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;	+	+	+
2.	Талабот ба воситаҳои муҳандисӣ – техникий системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ			
2.1	Ба воситаҳои муҳандисӣ – техникий системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ, конструкторӣ ва технологӣ тайёр карда шаванд.	+	+	+
2.2	Воситаҳои техникий системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд дар бар гиранд:			

№ т/р	Талабот ба системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ	савияи муҳофизатнокии манбаъ		
		A	B	C
2.2.1	<p>воситаҳои техникийи сигнализатсияи муҳофизатӣ, ки бефосиланокии ошкорсозии вайронкорро таъмин менамояд: дар саросари ҳудуди ташкилот ва муассисаи истифодабаранда, дар биноҳо дар ҳучраҳо</p> <p><i>Эзоҳ: Барои манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ категорияи I дар саросари ҳудуди ташкилоти истифодабаранда, муассиса, воситаҳои техникийи сигнализатсияи муҳофизатӣ, ки бефосила ошкор намудани вайронкорро таъмин намояд, бояд на камтар бо ду принциби физикӣ кор кунад</i></p>	+	+	-
2.2.2	воситаҳои мушоҳида;	+	-	-
2.2.3.	<p>пулти идоракунии воситаҳои техникийи системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ;</p> <p><i>Эзоҳ: Барои манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ категорияи I пулти идоракунии воситаҳои техникийи системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд дар ҳучраҳои махсуси мувофиққардашуда, ки дару тирезаҳои тирнагузаронанда доранд, ҷойгир карда шаванд.</i></p>	+	+	+
2.2.4	воситаҳои ошкорсозандаи гузарониши моддаҳои радиоактивӣ дар НГН барои одамон;	+	+	+
2.2.5	воситаҳои ошкорсозандаи кашондани моддаҳои радиоактивӣ дар НГН барои нақлиёт;	+	+	+
2.2.6	воситаҳои алоқа;	+	+	+
2.2.7	Таҷҳизоти индикатсияи даҳолат: дар бино дар ҳучраҳо;	+	+	+
2.2.8	Системаи таъминот (бо қувваи барқ, равшанидиҳии барқӣ ва ғайра);	+	+	+

№ т/р	Талабот ба системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ	савияи муҳофизатнокии манбаъ		
		A	B	C
2.3	Воситаҳои техникаи системаҳои муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд манбаъҳои захиравии қувваи барқ (электрикӣ) дошта бошанд, ки он коршоямии воситаҳои техникаи системаҳои муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивиро ҳангоми қатъ гардидани манбаи асосии қувваи электрикӣ ба тарзи автоматӣ пайвастанӣ манбаъи захиравӣ таъмин намояд.	+	+	+
2.4	Воситаҳои техникаи системаҳои муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд бардавомии кори онро таъмин кунанд, ки ҳангоми аз кор баромадани ягон воситаи техникаи системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ комилан фаъолияти онро вайрон накунад ва ба қатъ гардидани дигар воситаҳои техникаи системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ боис нашаванд.	+	+	+
2.5	Воситаҳои муҳандисии системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд дар бар гиранд:			
2.5.1	конструксия (бино)-ҳои сохтмонӣ;	+	+	+
2.5.2	конструксияҳои махсус коркардшуда;	+	+	+
2.5.3	НҒН барои гузаштани одамон НҒН барои нақлиёт;	+	+	+
2.5.4	таҷҳизотҳои зидди баҳамбархӯрӣ дар НҒН-ҳои нақлиётӣ;	+	+	-
2.5.5	воситаҳои муҳофизати тирнагузарандаи дидбонон дар НҒН	+	-	-
2.6	Воситаҳои муҳандисии системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ бояд дар роҳи ҳаракати имконпазири вайронкор ҷойгир карда шаванд.	+	+	+
3.	Амалиёти қисми муҳофизӣ бояд ба самтҳои зерин равона шуда бошанд:			
3.1	муҳофизат намудани манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ аз амалиётҳои ғайриқонунӣ	+	+	+

№ т/р	Талабот ба системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ	савияи муҳофизатнокии манбаъ		
		А	В	С
3.2	ичро намудани речаи рухсатии дастрасӣ ба манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ	+	+	+
3.3	назорат намудани дастрасӣ ба манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ	+	+	+
3.4	идора кардани воситаҳои техникаи системаи муҳофизати ҷисмии манбаъҳои радиатсионӣ, нуқтаҳои нигоҳдорӣ ва моддаҳои радиоактивӣ	+	+	+
3.5	саривақт ошкор намудани амалиётҳои ғайрирухсатӣ ва андешидани чораҳо нисбат ба онҳо	+	+	+
3.6	Пешгирӣ намудани амалиётҳои ғайрирухсатӣ	+	+	+
3.7	дастгир намудани шахсоне, ки барои тайёрӣ ё ки иҷро намудани амалиёти ғайрирухсатӣ алоқа доранд	+	+	+

Эзоҳ: нишони " + " нишон медиҳад, ки талабот барои иҷро намудан ҳатмӣ мебошад, нишони " - " – мавҷуд набудани талабот, ё ҳатми набудани онро ифода мекунад.